

Dr. Göllner Mária Waldorf Óvoda

(2081 Piliscsaba, Levente u.13.)

OM azonosító száma: **032969**

HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA

mely együtt érvényes a Waldorf Óvodapedagógiai Programmal (2012)
(módosítva 2015 augusztus)

Készítette: az óvoda vezetője Kiss Joli

Alkalmazotti közösség jóváhagyásának dátuma: 2015. augusztus 04

Szülők véleményezése: 2015.augusztus 27.

Fenntartói jóváhagyás dátuma: 2015.augusztus 28.

Új HOP bevezetése: 2015. szeptember 01

Tervezett felülvizsgálat dátuma: ha a törvény másképp nem rendelkezik, öt év múlva

Tartalomjegyzék:

I.	AZ ÓVODA ADATAI	3
II.	BEVEZETŐ	4
III.	AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA, HELYZETKÉP.....	5
	Pedagógiai szemléletünk	5
IV.	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP	6
	Pedagógiai ars poeticánk:.....	6
V.	ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI / Helyi sajátosságok/	7
	Gondozás, egészséges életvitelre nevelés	8
	1. Feladatok és módszertani alapelvek	8
	Önkiszolgálás:.....	8
	Étkezés:	8
	Öltözködés:.....	8
	Környezet rendben tartása:.....	9
	A fejlődés várható jellemzői iskolaérettségre:	9
	A terület kapcsolata más nevelési területekkel	9
	2. Közösségi nevelés, szocializáció	10
	Feladatok	10
	Tevékenységek.....	10
	A fejlődés várható jellemzői 6-7éves korban.....	10
	A terület kapcsolata más nevelési területekkel	11
	Összegzés:	11
	3. Anyanyelvi nevelés	12
	Feladatok és módszertani alapelvek	12
	Az óvodapedagógus, mint modell.....	12
	Tevékenységek.....	12
	A fejlődés várható jellemzői iskolaérettségre	13
	A terület kapcsolata más nevelési területekkel	13
	Összegzés:	13
	4. Tevékenységi tartalmak:	14
VI.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	15
	Személyi feltételek	15
	Tárgyi feltételek.....	15
	Művészeti tevékenységek heti rendje	15

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei.....	15
A program ajánlott napirendje	16
VII. GYERMEKVÉDELEM.....	17
VIII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, TERVEZÉS	18
IX. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	19
Az óvoda és a család közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei.....	19
Óvodánk kapcsolatrendszere.....	19
Belső kapcsolatok.....	19
A család-óvoda kapcsolata	19
Kapcsolattartás szinterei óvodánkban	19
Hagyományaink	19
Az óvónők és a fenntartó egyesület képviselőinek kapcsolata:	20
Külső kapcsolatok.....	20
Az óvoda és az iskola közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei	20
X. MELLÉKLETEK.....	21
Érvényességi rendelkezések	21
1. A pedagógiai program érvényességi idejének meghatározása:	21
2. A program elfogadása és esetleges módosítására vonatkozó jogosultság:	21
3. A program értékelése és felülvizsgálata:	21
4. A program nyilvánosságra hozatalának módja:.....	21
Jegyzék az óvoda eszközeiről és felszereléseiről	22
1. Helyiségek.....	22
2. Bútorzat és egyéb berendezési tárgyak	22
3. Tisztálkodási és egyéb felszerelések	23
4. Felnőtt munkavégzéshez szükséges eszközök.....	23
5. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök	23
6. Egészség- és munkavédelmi eszközök.....	24
Mi a waldorf óvoda?	25
Legitimizációs záradék.....	27

I. AZ ÓVODA ADATAI

Az intézmény neve: Dr. Göllner Mária Waldorf Óvoda

Székhelye: 2081 Piliscsaba, Béla király útja 79

Az intézmény fenntartója: Dr. Göllner Mária Waldorf Egyesület

Székhelye: 2081 Piliscsaba, Levente u.13

Az intézmény alapítója: Dr. Göllner Mária Waldorf Egyesület

Az alapító okirat kelte: 1990 (módosítva 2015)

Az intézmény felügyelete:

- a szakmai és törvényességi felügyeletet a fenntartó látja el.
- a fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét gyakorolja

Az intézmény jogállása: jogi személy

Az intézmény vezető óvónője: Kiss Joli

Az intézmény gazdálkodási formája: saját költségvetési keretein belül önállóan gazdálkodó

Az intézmény OM azonosítószáma: 032969

Gyermekcsoport száma: 1

II. BEVEZETŐ

Az óvoda helyi sajátosságai alapján — a vezető óvónő egyben a csoportvezető óvónő is. Helyi Nevelési Programunk a választott, megújított WOP (Waldorf Óvodai Program 2012) adaptációja. Ezért a waldorf szemléletet szem előtt tartva kellett a programot átszerkeszteni, nem elfelejtve legfontosabb célunkat és feladatunkat.

A Waldorf Óvodák Nemzetközi Szövetsége közzé tette a waldorf óvodák kritérium rendszerét, melyet minden waldorf óvodának el kell érnie, figyelembe véve a legújabb tudományos kutatások eredményeit, melyek szerint az **óvodás korú gyermekek nem játszanak eleget**.

„Crisis in the kindergarten”- (Krízis az óvodában, azaz miért szükséges, hogy a gyermekek az iskolában játszassanak?) Alliance for Childhood kiadása

„Nevelés közben csak egyetlen magatartás áll módunkban: egész valónkkal viszonyulnunk kell a másik félhez. Sohase tudom, hogy mitévő legyek a következő pillanatban, mert az attól függ, a másik embernek miben és hogyan lehetek a szolgálatára. Még áldozat árán is, mert szeretem a másik embert. Vele, általa, reánézve élek.”

(Karácsony Sándor)

Az óvodát megalapító Dr. Göllner Mária Waldorf Egyesület kifejezetten a Waldorf pedagógia elvein nyugvó óvodát kívánt létrehozni, az alapító szülők, és az azóta az óvodát választó szülők egybehangzó elvi együttműködése alapján.

Ezért programunk az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és a Waldorf Óvodapedagógiai Program (WOP) alapján készült, melynek legfőbb jellemzője az ember - és gyermekközpontúság.

Új Helyi Nevelési Program céljai		
A gyermek sokoldalú fejlődése (testi, érzelmi, értelmi)	Gyermek egyediségének, egyéni bánásmódjának fontossága, esélylehetőségek	Életkori sajátosságok figyelembe vétele
Egyéni sajátosságokra épülő saját nevelési út megteremtése		

Intézményi Célok		
Waldorf követelményeknek megfelelés	Szabad játék biztosítása, mozgás, ritmus	Nemzetközi Szövetség (IASWECE) által megfogalmazott kritériumoknak megfelelni
Új HOP bevezetése (2010.09.01) Új WOP elfogadása (2012, 2015) módosítás (2015 augusztus 15)		

III. AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA, HELYZETKÉP

Pedagógiai szemléletünk

Piliscsaba Pest megye több mint 5000 lelket számláló községe, ahol a mi óvodánkkal együtt 5 óvodai intézmény található; ebből 3 önkormányzati fenntartású.

Az óvoda a város elején, családi házak között, könnyen megközelíthető helyen található.

Óvodánkat 1990 szeptember 1-jén nyitottuk meg, azóta neveljük egy gyermekcsoportban (vegyes életkorban) a Waldorf pedagógiát választó családok gyermekeit. Óvodánk nyitott a nemzeti és etnikai kisebbségekhez tartozó családok fogadására is. Sajátos nevelési igényű gyermekek fogadása abban a formában valósulhat meg, ha a család óvodai időn túl biztosítja gyermeke számára a szakellátást. (Óvodai időben szakember segítségét sajnos nem tudjuk biztosítani.) Óvodánkban a szakfejlesztés nélküli befogadó integráció valósulhat csak meg - a sérült gyermek speciális igényeit figyelembe véve nevelhetjük ép társaikkal együtt.

Elmondható a családokról, hogy közepes anyagi helyzetben élnek, elvértve van gyermekét egyedül nevelő szülő. Az óvoda alapkonceptiója (családban és ne intézményben nevelődjenek a gyerekek) úgy valósulhat meg, hogy az édesanyák vagy otthon maradnak (gyakran vállalnak harmadik, vagy negyedik gyermeket is), vagy vállalkozásban, esetleg részmunkaidőben dolgoznak. Összességében elmondható, hogy a családok gyermekük életkori igényéhez (sok családi együttlét) igazítják életüket. Kapcsolatunk a családokkal naprakész és szoros, mindenki mindenkit ismer és nagy előny ez abból a szempontból is, hogy a szemünk előtt születnek és nevelkednek a gyerekek. A szülőkkel való kapcsolatunk az évek folyamán egyre jobban kiteljesedik, ezt szolgálja a nyitott óvoda szemlélete és gyakorlata.

IV. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

A gyermekeknek olyan nevelési feltételeket kívánunk biztosítani, amely tiszteli a kisgyermek teljes emberi méltóságát és a felnőttekkel – más minőségű, de - egyenrangú szellemi szabadságuk, és egyéniségük kibontakozását. Ennek megvalósíthatóságát mind az óvodapedagógusok, mind a szülői kör, mind az Egyesület az Országos Közoktatási Intézet által minősített Waldorf Óvodapedagógiai Program (WOP) végrehajtásában látják. (WOP mellékelve)

Legfőbb célunk a nyugodt érzelmi biztonságot nyújtó, sok szép élményt adó, folyamatos játékot és aktív tevékenységet biztosító óvodai élet megszervezése. Az évszakokhoz és a keresztény ünnepkörhöz csoportosított tevékenységekkel tesszük még élményszerűbbé a gyerekeknek az óvodás éveiket. A Waldorf - Óvoda a gyermek személyes ismeretéből — életkoronként változó testi - lelki és szellemi szükségleteinek felismeréséből — kiindulva biztosítja a kisgyermek számára az egészséges fejlődést és az egészséges életmódot.

Pedagógiai ars poeticánk:

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban.

A mi vélekedéseink és meggyőződéseink csak a mi számunkra érvényesek. Az ifjúság elé tárjuk őket, hogy azt mondjuk: így látjuk mi a világot. Nézzétek most már meg ti is, milyennek mutatja magát nektek.

Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk. Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségünkben. Azt vegyék észre a felnövekvők, hogy mi keresők vagyunk. És őket is a keresők útjára kell vezetnünk.”

(Rudolf Steiner)

V. ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI / Helyi sajátosságok/

(Ez a fejezet a Waldorf Óvodapedagógiai Program kiegészítése a helyi igények és szükségletek figyelembe vételével.)

Óvodánk a Waldorf - Óvodapedagógiai program - mint minősített program - szerint dolgozik, annak adaptációját alkalmazzuk. Az abban foglaltak határozzák meg nevelési alapelveinket és célkitűzéseinket, ehelyütt a nem részletezett szempontokra a Waldorf Óvodapedagógiai Program vonatkozó részei az érvényesek. Az adaptálás során a helyi igények és szükségletek kerültek tehát itt kidolgozásra.

Különösen fontos az óvoda családi, nyugodt légköre, ami óvónőink szívügye; céljuk, hogy a Waldorf - Óvoda ideáját egyre elmélyültebbé tegyék a maguk számára: „itt és most”. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek sokszínű és mégis ismétlődő tevékenységére, az egyéni képességek figyelembevételével.

A program lényege a gyermekre épül, emberként tekintve rá, tartalmazza a nevelési feladatokat, tevékenységeket, ezen keresztül biztosítva a gyermek személyiségének fejlődését (utánzás - játék - fantázia).

A gyerekek sajátos testi, lelki, értelmi fejlődést mutatnak, melyeket az őket körülvevő személy, tárgyi környezet erősen befolyásol, alakít.

Ez az életszakasz a társas kapcsolatok egyik alapozó szakasza, melyben szokásokat, szabályokat, fogalomrendszert sajátítanak el, és aktívan illeszkednek be a csoportba. Legfőbb tevékenységük a szabad játék, ahol tapasztalatokat szereznek, és ezek személyiségfejlődésükre meghatározó jelentőséggel bírnak.

Mindezek tudatában vajon milyen gyerekeket szeretnénk nevelni?

Egészséges, jó teherbírású, lelkileg kiegyensúlyozott, másokkal szemben toleráns gyerekeket, akik a másságot elfogadják, azt tiszteletben tartják, a felnőttek felé segítőkészséget mutatnak, akik szeretik és értékelik a szépet, a jót. Olyan gyerekeket, akik fantáziájuk által kreatív gondolkodásúak, akik nyitottak az őket körülvevő világ felé, optimista szemléletűek.

Gondozás, egészséges életvitelre nevelés

Gondozás:

A gondozás a kisgyereket hozzásegíti az egészséges életvitel kialakításához. A gondozás során a gyermek testi - lelki szükségleteit elégítjük ki, figyelembe véve egyéni fejlettségét és igényeit. Az egészséges fejlődéshez fontos az óvoda szokásrendjének, nevelési hatásainak és a gondozásnak egységbe foglalása.

Egészséges életvitelre nevelés:

A gondozási nevelés során a gyerekekben kialakul az egészséges életmód iránti igény. Ezáltal harmonikussá válik testi, pszichikus, és racionális fejlődésük. Az egészséges életvitelre nevelés magában foglalja a helyes szokások kialakítását, a személyi és tárgyi környezet higiéniáját, esztétikáját, az egészséges táplálkozást, a megfelelő testmozgást és a pihenést is.

1. Feladatok és módszertani alapelvek

Az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyerekek gondozása, szükségleteik kielégítése, szokásrendszerük megalapozása a fő feladatunk. Az óvónő a gyermek számára biztosítson egészséges, biztonságos környezetet, óvja, védje a gyerekeket. A mindennapi mozgás lehetőséget használja ki a gyerekek érdekében. Az óvónő gondoskodik a balesetvédelmi előírásokról, azok betartatásáról és a megfelelő higiéniai szabályok betartásáról. Az egészségügyi szokások kialakítására, megalapozására törekedjen:

- esztétikus, nyugodt étkezés
- a napi ritmusban, a családi étellel egybefonódóan a pihenés, alvás nyugalmának biztosítására

Legyen gondja a gyerekek rendezett, tiszta ruházatára, testi ápoltságára, ezt az igényt a gyerekekben is alakítsa ki. Gondoskodik a rendszeres, aktív levegőzészről is.

Önkiszolgálás:

- A gyerekek felnőttek segítségével ismerkednek, majd gyakorlás útján elsajátítják az önkiszolgálás különböző műveleteit, azok sorrendjét, majd később önállóan végzik ezeket.
- Segítenek a teremrendezésben.
- Önállóan tevékenykednek, segítséget nyújtanak társaiknak és a felnőtteknek.

Étkezés:

- Edényekkel, evőeszközökkel kiszolgálják magukat, és ízlésesen elhelyezik az asztalon, étkezés után visszateszik a helyükre.
- Önállóan esznek és isznak igényük szerinti mennyiséget, helyesen használják az evőeszközöket.
- A szalvétát önállóan, kérés nélkül megfelelően használják.
- Étkezés közben ügyelnek az asztal és a környezet rendjére.
- Kirándulások alkalmával a fogyasztásra kerülő élelmiszereket tároló csomagolásukból előveszik, maradékát a megbeszélt módon rendben elhelyezik.

Öltözködés:

- Kis segítséggel, majd később önállóan öltöznek és vetkőznek, megpróbálják betartani a megfelelő sorrendet.
- Holmijukat a saját helyükre teszik, és vigyáznak azokra.

- Cipőjüket megpróbálják önállóan le-, és felvenni, illetve később cipőfűzőjüket önállóan befűzni és bekötni.
- Séták, kirándulások alkalmával esőköpenyeik, csizmáik felvételében közreműködnek, levételkor a megfelelő tárolókra helyezik.

Környezet rendben tartása:

- A különféle eszközöket használat után önállóan rendben tartják, és a helyükre teszik.
- Észreveszik, ha valaki hiányzik.
- A kirándulások helyszínén a szemét tárolásában, összegyűjtésében utánzás erejével kapcsolódnak.

A fejlődés várható jellemzői iskolaérettségre:

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges.
- Ruhájuk ujját fel-, és letűrik, gombjaikat be-, illetve kigombolják.
- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- Az épületbe belépve a ruha-, cipőtisztító kefe, sárkaparót megfelelően használják.
- Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
- Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteket életkoruknak megfelelően önállóan kielégíteni.
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.
- Önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon.
- Csizmájukat, hócipőjüket szüksége esetén letisztítják.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Szoros kapcsolatot mutat a környezeti neveléssel, mivel a környezete védelme az egészséges életmód alapja. Kapcsolatban áll az anyanyelvi neveléssel, hiszen a testi kontaktus közben beszédhelyzet alakul ki. A testi neveléssel is kapcsolatban van, mert a szervezet a mozgás által biztosítja az egészség megőrzését.

Azonos szemléletmód szabályozza az óvoda helységeinek, udvarának berendezését, alakítását. Ebben **az óvónők aktív közreműködése** meghatározó szerepet játszik. Az egészséges élettér így szolgálja a program célkitűzéseinek megvalósítását, benne a gyermekek egészséges testi fejlődésének lehetőségét. A terek berendezésénél megkülönböztetett figyelmet fordítunk a természetes anyagok kiválasztására. Olyan tárgyakat, eszközöket, játékszereket biztosítunk, amely az alapérzések és a fantáziaerők táplálását is szolgálják. Igaz anyagokkal a fa melegét, a fém hidegét, a textilek sokféleségét, a gyapjú puhaságát tapasztalhatják meg. Játékeszközeink között igazi szerszámok és felnőtt munkaeszközök kicsinyített másai is találhatóak (pl.: talicska, lapát, seprű, gereblye, kalapács, az udvaron mindig rendelkezésünkre áll egy kosárban csiszolópapír, faragó kések, lenolaj a famegmunkáláshoz stb.). A tevékenységek tudatos megszervezésével és az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, valamint az ezen alapuló szokásokkal biztosítjuk a gyermekek megfelelő életvitelét.

2. Közösségi nevelés, szocializáció

A közösségi nevelés a gyermek és környezete közötti kapcsolatrendszer, amely spontán és tudatos hatásaival pozitívan befolyásolja a gyermeki személyiséget. Az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete: gyakorlati módszer, eljárásrendszer, amely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását.

A közösség elsősorban a játék által alakul, itt olyan óvodai élet szerveződik, amely elősegíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak – együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, stb. – fejlődését. Teret engedünk az önértékelésnek, az önálló konfliktuskezelésnek, melynek, ha kell, határt szabunk.

A közös munka során **felnőtt mintaadással** megerősítve kialakítjuk a gyermekekben, hogy figyeljenek egymásra, a felnőttekre, legyenek képesek az elfogadásra és a várakozásra.

Feladatok

- Az óvónő vegye figyelembe, hogy a szociális tanulás a gyerek születésekor kezdődik. Abban a környezetben, amelyikbe születik, s amelynek tudata és spontán hatásrendszere mind pozitív, mind negatív irányba befolyásolja személyiségük alakulását.
- Alakítsa ki és gyakoroltassa a felnőttekkel, társakkal kapcsolatos viselkedési szokásokat.
- Nevelje arra a gyerekeket, hogy megértést, toleranciát tanúsítsanak egymás iránt.
- Vegye figyelembe a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok, a közös tevékenység kibontakoztatását.
- Szervezze meg céltudatosan a gyerek életrendjét tartalmazó rugalmas napirendet, mely lehetővé teszi a személyiség fejlődését.
- Törekedjék a barátságos derűs légkör biztosítására.
- Segítse a közösségi szokások kialakítását, melyek hatnak a közösségi érzelmek, magatartások alakulására.
- Adjon lehetőséget a személyiség pozitív széleskörű fejlődéséhez.

Tevékenységek

- A szokásoknak természetes módon eleget tesznek, az belső igényükké válik.
- Közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Észreveszik, kinek van szüksége segítségre.
- Tevékenységekbe bekapcsolódnak.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttek iránt.
- Keresik a segítségnyújtás formáit.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Életkoruknak megfelelő tevékenységet folytatnak, amit saját képességüknek megfelelő szinten végeznek.
- Egyre nagyobb önállóságra tesznek szert.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Együttműködnek a feladat elvégzésében, még akkor is, ha nehézséget jelent számukra.

A fejlődés várható jellemzői 6-7 éves korban

- Az eddig kialakult szokások a gyerekek igényévé válnak, amelynek természetes módon tesznek eleget.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik, hogy kinek, miben van szüksége segítségre.

- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják meg az óvónő és társaik közlését, kérdését.
- Önként, vagy az óvónő kérésére bekapcsolódnak a tevékenységekbe.
- Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.
- Kialakul a csoport élete iránti érdeklődés. Természetes szükségletté válik a közös tevékenység.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt. Felismerik, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe. Érdeklődnek társaik mondanivalója, munkája.
- Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Bízhatnak önmagukban és társaikkal.
- Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását, felfogják alapvető metakommunikatív jelzéseit (elismerés, nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság).
- Adott tevékenység (játék, munka) által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le.
- Képesek kívánásaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre — számukra belátható okból — szükség van.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Legközelebbi kapcsolatban a játékkal van, mert ez a közösségi élet fejlesztésének alapvető eszköze. Kapcsolatban áll a munka jellegű tevékenységekkel is, mert az óvodai munka elsősorban közösségért végzett tevékenység. Az ünnepek, a hagyományápoló tevékenységek, a kirándulások szervezése is pozitívan befolyásolja mind az egyes csoportok, mind az egész óvoda közösségének alakulását.

Összegzés:

A munka jellegű tevékenységek gyakorlása során a gyerekek tapasztalatokat, jártasságokat szereznek. Az érzelmi hatások révén feladattudatuk, önértékelésük, önbizalmuk fejlődik. A közösen végzett munka, erősíti a baráti, az egymást segítő kapcsolatokat alakulását. A környezetükben lévő felnőttek munkája például szolgálhat és meghatározója lehet a munkához való viszonyoknak.

3. Anyanyelvi nevelés

Feladatok és módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus, mint modell

- Szeresse és ismerje anyanyelvét, önképzéssel fejlessze anyanyelvi kultúráját.
- Beszéde legyen követésre méltó példa
- Mondatszerkesztése legyen egyszerű, érthető és helyes, de változatos.
- Természetes hangon beszéljen. Tartózkodjon a hangos beszéd-től.
- Törekedjen a szemléletességre, képszerű kifejezések alkalmazására, beszéde színes, érzékletes, dinamikus, meglevenítő erejű legyen.
- Jellemezze a határozottság, következetesség, ugyanakkor személyisége elfogadó, együttműködő, odaforduló, támogató legyen.
- Alkalmazza a humort, de kerülje a gyermekekre irányuló gúnyt.
- Teremtsen olyan biztosságot nyújtó, derűs csoportléggört, amelyben a gyermek megnyílik, akar és mer kommunikálni, kialakul a beszédkedve.
- Folyamatosan kísérje figyelemmel a gyermekek kommunikációs készségének fejlődését, beszédhelyzetekben tapasztalt viselkedésük változását, egy - egy új fejlettségi szint megjelenését.
- Ismerje fel a beszédtechnikai hibákat, mintaadással javítsa azokat, a rászoruló gyerekeket irányítsa megfelelő szakemberhez.
- Ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját, táj-, rétegnyelvi jellemzőit, a köznyelvtől való eltérés okait, a családban esetleg előforduló beszédhibákat.
- Tájékoztassa a szülőket a gyermekekről szerzett óvodai tapasztalatairól, segítse a családot a gyermek anyanyelvi fejlődésében.
- Az óvodában dolgozó felnőttek egymás közötti érintkezése példamutatóan feleljen meg a gyermekektől is elvárt normáknak.
- Az óvónők és a szülők közötti beszélgetések a gyermekcsoportban rövid, lényegre törő közlések. Az óvodai életet nem zavarhatják meg.

Tevékenységek

Beszélgetések:

Minden nap lehetőséget kell adnunk a gyerekeknek, hogy elmeséljék élményeiket, beszélhessenek arról, ami foglalkoztatja őket. A téma jellegétől, intimitásától függően az egész csoporttal, vagy kisebb csoporttal, vagy egy - egy gyerekkel folytatunk beszélgetést.

Mondókázás, verselés, mesélés:

A népi mondókák és a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát nyelvünk törvényeinek megfelelő formában közvetítik. A versmondás pedig a legtermészetesebb alkalom a beszédtechnikai problémák javítására, a szókinccs bővítésére. Erre naponta alkalom nyílik a reggeli kör alatt. A mese a legalapvetőbb élményforrás a gyermekek számára. Oldja a szorongást, levezeti a feszültséget.

Bábozás, dramatizálás:

A dramatizálás azonosulási lehetőséget kínál a mese szereplőivel. A mély átéléssel való játék közben a szorongó gyermek is könnyebben kommunikál, fejezi ki az érzelmeit, vezeti le indulatait.

Szerepjátékok, drámajátékok:

A szerepjáték lehetőséget nyújt a személyiség minden vonásának, minden készségének fejlesztésére, a legkülönbözőbb ismeretek elsajátítására, gyakorlására. Ebben a játékformában állandó érzelmi és intellektuális kapcsolat, kölcsönös információcsere és interakció van jelen. A dráma sajátos eszközeivel való nevelés pedig a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítését szolgálja.

A fejlődés várható jellemzői iskolaérettségre

- Nyugodtan, figyelmesen hallgassák végig az óvónőt, és ha párbeszédben vesznek részt, várják meg a másik megnyilatkozását. Saját kérdésüket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják.
- Helyesen használják a névmásokat, a névutókat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat.
- Beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- Tisztán ejtenek minden beszédhangot.

A terület kapcsolata más nevelési területekkel

A gondozási műveletek jó alkalmat teremtenek a párbeszéd kialakítására, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelésére. Kapcsolatban áll a közösségi neveléssel, hiszen a társas kapcsolatok alapja a kommunikáció, az anyanyelv használata. A játékban és ezen belül a tanulási folyamatban kialakult kapcsolatok természetes körülmények között fejlesztik a beszédet. A munka jellegű tevékenységek is szükségessé teszik a folyamatos kapcsolattartás érdekében a beszédet.

Összegzés:

Az anyanyelvi nevelés programunkban kiemelt helyet foglal el, egész napunkat átszövi. A gyermekek a nyelv elsajátítása során teljes személyiségükben fejlődnek.

4. Tevékenységi tartalmak:

Mindezen tartalmak a választott program leírásai alapján valósulnak meg óvodánkban:

Az ember környezetében lévő tárgyak és jelenségek esztétikai értékeket hordoznak. Programunkban az esztétikai nevelés fontos szerepet kap. Egyes területei áthatják gyermekek tevékenységformáit, gazdagítja és fejleszti kreativitásukat. Az esztétikai nevelés komplex folyamat, amely elősegíti a személyiség sokoldalú fejlődését.

Feladatunk a szép megismertetése, a rácsodálkozás képességének fönntartása, a mindennapokban az alkotási kedv kibontakoztatása.

Így óvodánk életében a természetes anyagok használata minden területen tudatos választás. Termünk bútorzatát nagyobbbrészt a tároló és játszó funkciókat is betöltő egyszerű formájú bútorok alkotják. Színhangulatát csoportunknak a bútorok és játszópolcok natúr fenyő színe adja, amit a nagy felületeket lefedő textilek pasztell színvilága egészít ki.

Használati tárgyak, játékeszközök tárolására legnagyobbbrészt vesszőből készült kosarakat használunk; méretben, formában tudatosan törekszünk sokszínűsége. Használati tárgyaink, játékszereink egyedi kézi megmunkálásúak. Nagyrészt nemezelés, fafaragás, kosárfonás, varrás, kötés, horgolás, szövés technikájával készültek.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek

Az óvoda vezetője vezetői és waldorf óvónői képesítéssel is rendelkezik, egyben a nemzetközi Waldorf Kisgyermekkor Szövetségben (IASWECE) Magyarország képviselője. Munkáját egy waldorf óvónői és állami óvodapedagógusi oklevéllel rendelkező óvónő és egy gyermekgondozó (és dajka) segíti.

Az óvodapedagógusok a fejlődés érdekében úgynevezett Waldorf — konferenciákon vesznek részt, helyi, országos és nemzetközi szinten. Az óvodában is rendszeresen tartanak konferenciákat, itt az éves munkaterv alapján egyeztetik az aktuális feladatokat, gyermek- és eszmegbeszélést tartanak.

Tárgyi feltételek

Óvodánk egy családi házból lett a waldorf pedagógia igényei szerint átalakítva. Az egyesület a helyiségeket kibővítette, a mosdókat átalakította, öltözőt alakított ki, részben önkéntes tevékenységekkel, felajánlásokból, adományokból. Évről-évre az aktuális szülői kör végzi az épületben szükséges javításokat, kertrendezést.

Törekszünk a belső terek esztétikus megformálására, a Waldorf pedagógiának megfelelő egyszerű berendezési tárgyak, eszközök, játékok biztosítására.

Az udvart a gyermekek szülei rendezik, alakítják, homokozóval, fa mászóakkal, hintákkal felszerelt. Így a Waldorf pedagógia sarkalatos elve részben valósulhat meg. Gyakran sétákat teszünk rétekre, erdőbe kirándulunk. Szülőkkel közös ünnepeinket a természetben valósítjuk meg.

Óvodánk egy gyermekcsoportban neveli elsősorban piliscsabai és a szomszédos települések gyermekeit.

A csoport maximális létszáma 30 fő.

Óvodánkban heti egy alkalommal Euritmia foglalkozásokat tart egy szakképzett euritmista.

A gyermekek egészséges táplálkozása fontos helyet foglal el pedagógiánkban, ami vonzóvá teszi az óvodát a családok számára, ezáltal nem okoz problémát az ételallergiás gyermekek felvétele sem. Minden napnak megvan a maga gabonaneműje, ezek adják étkezéseink alapját.

Művészeti tevékenységek heti rendje

- Hétfő: Rajzolás
- Kedd: Méhviasz gyurmázás. Euritmia
- Szerda: Festés-akvarell
- Csütörtök: cipó sütés
- Péntek: környezet tapasztalása; gyapjúkép-készítés

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

Életkor	Zárt	Nyílt
---------	------	-------

3 - 7 év	Születésnap Szent Mihály ünnepe Szent Miklós ünnepe Vízkereszt Húsvét Mennybemenetel Püünkösöd	Szent Márton nap Adventi gyertyagyújtás Adventi közös éneklés Farsang Búcsú az Óvodától Nyár-ünnep
----------	--	---

A program ajánlott napirendje

Tevékenységek

- gyülekező
- szabad játék
- a szabad játékba integrált tevékenységek
  - o kézművesség
  - o rajzolás
  - o képkötés gyapjúval
  - o mintázás (méhviasszal, kenyértésztával)
  - o festés
  - o háztartási munka
  - o cipő sütés
- teremrendezés, játépköteés
- kör az évszakasztalnál
- ének, vers, szép mozgás (utánzó mozgással)
- tízórai
- öltözködés
- az idő függvényében fél óra-másfél óra szabad játék az udvaron, séták
- öltözködés, tisztálkodás
- mese, elköszönés
- hazabocsátás
- rendkívüli ügyelet,
- fogadóórák
- konferenciák
- szülői estek

VII. GYERMEKVÉDELEM

Nevelési felfogásunkat a gyermek - központúság határozza meg, **egyéni - és életkori sajátosságai, változó fejlődési ütemei figyelembe vételével.**

Alapvető követelmény a kisgyerek emberi méltóságának, jogainak biztosítása a Waldorf - óvodai nevelés teljes eszközrendszerével.

Tiszteljük a családot, mint a kisgyermek elsődleges nevelési színterét.

Kötelező mértékűnek tartjuk a **pedagógiai etika megtartását, biztosítjuk a családokat a teljes titoktartásról, tiszteletben tartjuk a család belső szokásait és ügyeit.**

Óvodánkban a **gyermekvédelmi feladatokat az óvónők látják el.** Fennállásunk óta óvodánkba még nem jelentkezett deviánsan élő, vagy így gondolkodó család.

Ha szükséges, a következő megoldási lehetőségeket alkalmazzuk:

- Többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás.
- Szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődésének sajátosságaira.
- Fejlesztő, felzárkóztató óvodai programok szervezése.
- A gyermek nevelési tanácsadóba irányítása.
- Javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére, gyermek – ideggondozói és gyermekpszichiátriai vizsgálatra.
- Rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra javaslat.
- Javaslat a gyermek más formában történő napközbeni ellátására – családi napközi, házi gyermekfelügyelet.
- A szülők kérelmére vagy beleegyezésével javaslat a gyermek átmeneti gondozására.

Ezenkívül intézkedést kérünk azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a gyermekek problémáinak megoldásában:

- Nevelési Tanácsadó
- Gyermekjóléti Szolgálat: logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, családsegítők,
- Gyermekvédelmi M.k. foglalkozásai
- Védőnő, szakorvos
- Jegyző

VIII. ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS, TERVEZÉS

A Waldorf minősített program alapján valósul meg, itt a kiegészítések szerepelnek.

Az óvoda helyi sajátosságai alapján — a vezető óvónő egyben a csoportvezető óvónő is — évi egy önellenőrzést tart. Ez a szorgalmi időszak befejeztével történik az évet lezáró konferencián, visszatekintés formájában.

Az óvónők a nevelési év során csoportnaplót vezetnek.

Előre tervezett pedagógiai szituációkat nem szoktunk végezni, a pedagógus jelenlétén múlik: vegye észre az adott pillanatban — egy - egy kisgyermek saját erőfeszítése során hogyan léptethető, azaz, hogyan fejleszhető „**itt és most**”.

Az óvodapedagógusok rendelkeznek a szakmai képzettséggel (waldorf és állami) és tapasztalattal így az Egyesület megbízik tudásukban és elkötelezettségükben, külön szakmai ellenőrzést nem kíván végezni (évente egy pedagógiai beszámoló). Az óvoda feltöltöttsége, a szülők elégedettsége és az iskolaérett gyerekek száma elegendő bizonyosság az óvodában zajló szakmai munkáról

Az óvodás gyerekek értékelési-mérési rendszerének elvi és gyakorlati mutatói az óvónő számára négy nagy területre vonatkoznak: szociális képességekre, értelmi képességekre, verbális képességekre és testi képességekre.

Óvodánk minőségbiztosítása összefonódik a belső szakmai kontrollal, szülői visszajelzésekkel és fenntartói elvárásokkal:

- óvónői kollégium céltudatossága, Konferenciák hetente
- gyermekmegfigyelés
- havonkénti szülői est, ahol alkalom nyílik a szülői visszajelzések befogadására

- kapcsolattartás az iskolákkal

IX. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda és a család közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

Óvodánk kapcsolatrendszere

Belső kapcsolatok

A család-óvoda kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ezért első perctől alapvető feltételnek tartjuk a családokkal való jó együttműködést.

Kapcsolattartás szinterei óvodánkban

- Az óvodai beiratkozást megelőzően egy részletes anamnézis kitöltésére kerül sor a szülők részéről, ennek alapján zajlik a felvételi beszélgetés, a családokkal való megismerkedés. Az óvodánkba való felvételkor alapvető kérdés, hogy a szülők ismerik-e a Waldorf-pedagógiát, tudják-e milyen közegbe, környezetbe hozzák gyermekeiket, ezért javasoljuk a Waldorf Óvodai Program elolvasását
- Lehetőség van arra, hogy a gyermekek az édesanyjuktól való elszakadása fokozatosan történjen. Így a gyermek óvodai életbe való bekapcsolódása egy-egy rövidebb időszakokkal kezdődik, majd az egész délelőttöt felöleli. Kezdetben édesanyjával, vagy édesapjával együtt ismerkedhet a közösséggel.
- Havonta egy alkalommal a szülői körökön nevelési és pedagógiai témákkal, az óvodát érintő aktualitásokkal foglalkozunk. Ezek a beszélgetések nagyon élők, a szülők aktívan vesznek benne részt.
- Havi 4-5 alkalommal fogadóórát tartunk, ahol egyéni problémákkal foglalkozunk, ha szükséges megoldásokat nyújtunk illetve tájékoztatást adunk a szülőknek gyermekük fejlődéséről. Az jó együttműködés érdekében szülők is, óvónők is bármikor kezdeményezhetnek rendkívüli fogadóórákat.
- Beiratkozások előtt előadásokat tartunk a jelentkező családoknak, ahol pedagógiánkkal és pedagógusainkkal ismerkedhetnek. Ez az alkalom csak felnőtteknek szól.
- A jelentkező családok bekapcsolódhatnak az „alkotó” szülői munkacsoportunkba, részt vehetnek nyitott ünnepeinken,
- Délutánokat szervezünk, ahol a jelentkező családok gyermekeikkel együtt az óvoda épületében jelenlegi családokkal együtt tevékenykedhetnek (cipósütés, varrogatás)
- Az óvoda építése-szépítése, a közös munkák is jó lehetőséget nyújtanak a szülőkkel való kapcsolat elmélyítésére, a családok jobb megismerésére, illetve a család-család közötti barátságok kialakítására.

Hagyományaink

- közös kirándulások szervezése
- ünnepekre való közös készülődés
- egy hosszú hétvégi kirándulás év elején
- kézműves hétvégék, hétköznapok

Az óvónők és a fenntartó egyesület képviselőinek kapcsolata:

Az óvónők évente egyszer beszámolót tartanak a Vezetőség tagjainak. Ezenkívül napi kapcsolatban vagyunk, mivel mindig jelenlegi szülő lehet csak az egyesület tagja, tehát az átláthatóság elve 100%-ban megvalósul. Igény szerint évente többször közös üléseink vannak.

Külső kapcsolatok

- A Waldorf pedagógiai program alapján működő intézmények: óvodák, iskolák.
- Tájékoztató, bemutatkozó jellegű előadások szervezése az iskolai beiratkozásokat megelőző időszakban, meghívott Waldorf iskolák részvételével. Programjaikon való részvétel.
- Óvónők továbbképzése: Waldorf Pedagógiai Intézet nappali tagozat, hospitálók fogadása, oktatás
- Magyar Waldorf Óvónők Szemináriuma: hospitálók fogadása
- Waldorf Szövetség
- Waldorf – Ház (pedagógiai szolgáltató intézet)
- IASWECE-Nemzetközi Szövetség –rendszeres aktív részvétel
- Piliscsaba Önkormányzata

Az óvoda és az iskola közötti együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

A kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat egymás nevelési céljainak, elképzelésének megismeréséhez. Teret nyújtunk a kölcsönös látogatásoknak (tanító - óvónők, tanító – szülők, tanító - gyerekek). A leendő tanító hospitálási lehetőséget kap, így a gyerekeket természetes környezetben is megfigyelheti.

X. MELLÉKLETEK

Érvényességi rendelkezések

1. A pedagógiai program érvényességi idejének meghatározása:

- A Program érvényes 2010. évtől, a felülvizsgálati módosítás érvényes 2015. szeptember 1-től visszavonásig.

2. A program elfogadása és esetleges módosítására vonatkozó jogosultság:

- A nevelőtestület jogosult dönteni.

Módosításra sor kerülhet:

- Törvényi változás következtében.
- Gyakorlati alkalmazás során felmerülő változás következtében.

3. A program értékelése és felülvizsgálata:

- Ha a törvény másképpen nem rendelkezik, legfeljebb 5 évenként szükséges.

4. A program nyilvánosságra hozatalának módja:

- Tájékoztatás céljából a program kifüggesztésre kerül az óvodában, illetve elérhető elektronikus úton, ha az óvodának lesz honlapja.

Jegyzék az óvoda eszközeiről és felszereléseiről

1. Helyiségek

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályzatok tartalmazzák.

Eszközök, felszerelések	Mennyiség	Megjegyzés
Csoportszoba	2	egybenyitható
Óvónői szoba	1	
Gyermeköltöző	1	
Gyermekmosdó	1	
WC	4	egy helységen belül

Kiszolgáló helyiségek

Felnőtt öltöző	1	együtt az óvónői szobával
Melegítőkonyha	1	
Felnőtt WC, mosdó	1	
Éléskamra	1	
Tisztító szerek tárolója	1	felöltött mosdóban

Játszóudvar

Kerti pad	1	
Mászóka	1	
Kötelek, gyűrűk	3	
Homokozó és tartozékai	1	

2. Bútorzat és egyéb berendezési tárgyak

Csoportszoba:

gyermekszék	30	
gyermekasztal	8	
függöny	igény szerint	
játéktartó szekrény vagy polc	6	
felöltött szék	2	
szeméttároló	3	
táblatartó	1	

játéktároló kosarak	15	
telefon	1	
könyvespolc	1	
iratszekrény	2	

Gyermeköltöző:

öltözőpad	6	
ruhatároló fogas	30	

Gyermekmosdó és WC:

törölközőtartó	30	
fali polc	3	

3. Tisztálkodási és egyéb felszerelések

tisztálkodó szerek		szappantartó, körömkefe
konyhai textíliák		konyharuha, kötény
törölköző	2 garnitúra	gyermeklétszám szerint

4. Felnőtt munkavégzéshez szükséges eszközök

Vasaló	1	
Vasalóállvány	1	
Takarítóeszközök	2 garnitúra	
Kerti munkaeszközök	1-1	gereblye, lombseprű, seprű, ásó, locsolókanna (gyerekméretben is)
Hűtőgép	1	
Porszívó	1	
Melegítő konyhai eszközök		Létszám szerint

5. A nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök

<u>Ének, zene, énekes játékok eszközei:</u> xilofon, furulya, gyermek hangszerek		Program szerint
<u>Értelmi képességeket és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök:</u> ásványok, kristályok, termések, csigák, kagylók, kövek, gyökerek, farönkök, ágak, gallyak		Program szerint
<u>Ábrázoló tevékenységet fejlesztő anyagok, eszközök:</u> táblák, ecsetek, 3 színű akvarell-festék, színes gyapjú, gyapjútáblák, méhviaszgyurma és –kréta, ollók		Gyermeklétszám szerint

<u>A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok:</u> rongybabák, kötött állatok, babaház, babakocsi, bölcső, kiságy, babakonyhai eszközök, bababútorok		Program szerint
<u>A munka jellegű tevékenységek eszközei:</u> fűrész, kalapács, reszelő, kézi furdanccs, faragókés, barkács pad		Program szerint

6. Egészség- és munkavédelmi eszközök

Ételminta vétel-készlet	1	
Mentőláda	1	
Tűzoltó készülék	2	

Mi a waldorf óvoda?

(Alapelvek és kritériumok a név-használat és minőség gondozás irányában)

- A Waldorf óvodapedagógus munkájának alapja Rudolf Steiner antropológiája, „Általános embertanának” ismerete - különös tekintettel a kisgyermekkor sajátosságaira. A pedagógus törekedjen ezek folyamatos elmélyítésére, gyakorlati megélésére és alkalmazására, vegyen részt továbbképzéseken.
- A pedagógiai munka a Waldorf Óvodapedagógiai Program (1999) és az arra épülő, Waldorf pedagógiai szakértők által elfogadott/szakértett Helyi Program szerint folyik.
- A Waldorf óvodai csoport délelőtti életét két szakképzett óvodapedagógus együttes munkája kíséri. A csoportvezető óvónőnek legyen felsőfokú óvodapedagógusi végzettsége, valamint a Nemzetközi Szövetség a „Waldorf Steiner Kisgyermekkor Nevelésért” és a Magyar Waldorf Szövetség által elismert Magyar Waldorf Óvodapedagógus Képzés tanúsítványa. A csoport másik óvónőjének legyen állami képesítése, a Waldorf Képzést pedig három éven belül kezdje meg. Az óvoda délutáni működésének személyi és szakmai feltételeit, a Helyi Programban meghatározott pedagógiai szempontok szerint, a pedagógusok a fenntartókkal egyeztetve alakítják ki.
- Az óvoda pedagógiai vezetését az együtt dolgozó óvónők közössége, az Óvónői Kollégium látja el. A feladatokat megosztja. Az Óvónői Kollégium felel a nevelés minőségének fejlődéséért, az óvodavezető ellátja az óvoda vezetését. A Fenntartóval együtt felel a működés törvényességéért.
- „Minden nevelés önnevelés” mondja R Steiner. A Waldorf óvónő folyamatosan fejleszti önmagát, egyénileg és a konferencia munkán belül is.
- Együttműködik más Waldorf intézményekkel regionális, országos és nemzetközi szinten.
- Minőség gondozás területén a Waldorf-óvodák követik a Magyar Waldorf Óvodák közös ajánlását, melyet a Magyar Waldorf Szövetség elismer. Ezzel összehangolva kidolgozzák saját önellenőrzési rendszerüket.
- A működtetésben törekednek a tudatosságra, átláthatóságra.
- A szülőkkel folyamatos kapcsolatot ápolnak, nyitottak és együttműködnek velük a gyermekek érdekében, átláthatóságra törekuszenek
- Igyekeznek a nyilvánosságban dolgozni, a Waldorf pedagógia értékeit megosztani, és a kulturális életben tevékenykedni.

Nevelési alapelvek:

- A gyerekek között a legfontosabb az **óvónő belső magatartása**, hitelessége.
- Mivel a gyermek nem tud nem utánozni, az óvodapedagógusnak jó mintát kell adnia, a gyerekek között tudatosan kell **jelen lennie**
- **Az óvónő** törekedjen megismerni a gyermek fejlődésének szakaszait
- Tisztelje a gyermek egyéniségét
- Készítse elő a megfelelő környezetet, melyben a gyermek bizalommal ismerheti meg a világot, annak erkölcsi oldalát
- Fordítson figyelmet a mozdulatok helyes használatára a ritmikus játékokban
- Segítse a gyermek kreativitását
- A waldorf óvoda vegyes csoportokkal működik
- A nap, a hét, a hónap és az év ritmusai egymásra épülnek, áthatják egymást, a hétköznapi történések időnként ünnepekké emelkednek egy waldorf óvodában
- A waldorf óvoda fontosnak tartja a szabad játékot, ezzel segítve a szociális kapcsolatok kiépítését

- A waldorf óvoda egyszerű, természetes játékokat használ, melyek segítik a képzelőerő kibontakozását
- A természettel való kapcsolatot ápoljuk a waldorf óvodában, elősegítve ezzel a gyermekben a világra való rácsodálkozást és hálaérzetet
- Az úton járás a fontos, nem a megérkezés, ezért a waldorf óvoda nem az eredményért dolgozik
- A waldorf óvodában fontos az anyanyelvi nevelés, mint minden egyéb területen ebben is az utánzás a kulcs, nem javítgatjuk a gyermekeket, csak jó mintát adunk
- A kisgyermek számára a valódi tapasztalatok és kapcsolatok a fontosak, ezeket nem a média által kaphatja meg, szüksége van az emberre, mint hídra a világ felé

Legitimizációs záradék

Intézmény OM - azonosítója: 032969	Készítette: .....Kiss Joli Óvodavezető.....
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások:	
Elfogadta: Bognár Orsolya, Rátonyiné Édes Ildikó <i>Nevelőtestület/óvónői kollégium nevében</i>	Szakértette: ..... <i>Szakértő</i>
Jóváhagyta: ..... Kiss Joli ..... <i>intézményvezető</i>	
Egyetértését kinyilvánító: .....Novák László..... <i>fenntartó képviselője</i>	
Hatályos a kihirdetés napjától: 2015. 09.01	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható: Az óvoda irodájában	
(Eredeti példány) 4/2015	